

Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (veliko vijeće)

8. travnja 2020.*

„Privremena pravna zaštita – Članak 279. UFEU-a – Zahtjev za određivanje privremenih mjera – Članak 19. stavak 1. drugi podstavak UEU-a – Neovisnost Izbe Dycyplinarne (Disciplinsko vijeće) Sąda Najwyższego (Vrhovni sud, Poljska)”

U predmetu C-791/19 R,

povodom zahtjeva za određivanje privremenih mjera na temelju članka 279. UFEU-a i članka 160. stavka 2. Poslovnika Suda, od 23. siječnja 2020.,

Europska komisija, koju zastupaju K. Banks, H. Krämer i S. L. Kaléda, u svojstvu agenata,

tužitelj,

koju podupiru:

Kraljevina Belgija, koju zastupaju C. Pochet, M. Jacobs i L. Van den Broeck, u svojstvu agenata,

Kraljevina Danska, koju zastupa M. Wolff, u svojstvu agenta,

Kraljevina Nizozemska, koju zastupaju M. K. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,

Republika Finska, koju zastupa M. Pere, u svojstvu agenta,

Kraljevina Švedska, koju zastupaju A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg i H. Eklinder, u svojstvu agenata,

intervenijenti,

protiv

Republike Poljske, koju zastupaju B. Majczyna, D. Kupczak, S. Żyrek, A. Dalkowska i A. Gołaszewska, u svojstvu agenata,

tuženik,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), potpredsjednica, J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, S. Rodin i P. G. Xuereb, predsjednici vijeća, E. Juhász, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, N. Piçarra i N. Wahl, suci,

* Jezik postupka: poljski

saslušavši nezavisnog odvjetnika E. Tancheva,

donosi sljedeće

Rješenje

- 1 Svojim zahtjevom za privremenu pravnu zaštitu Europska komisija od Suda zahtijeva da:
 - naloži Republici Poljskoj, u očekivanju presude Suda o meritumu da:
 - suspendira primjenu odredbi članka 3. točke 5., članka 27. i članka 73. stavka 1. ustava o Sądzie Najwyższym (Zakon o Vrhovnom sudu) od 8. prosinca 2017. (Dz. U. od 2018., poz. 5.), kako je izmijenjen (u daljnjem tekstu: Zakon o Vrhovnom sudu), na kojem se temelji nadležnost Izbe Dyscyplinarne (Disciplinsko vijeće) Sąda Najwyższego (Vrhovni sud, Poljska) (u daljnjem tekstu: Disciplinsko vijeće) za odlučivanje, kako u prvostupanjskom, tako i u drugostupanjskom postupku, u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce;
 - suzdrži se od prosljeđivanja predmeta koji su u tijeku pred Disciplinskim vijećem sudskom vijeću koje ne ispunjava zahtjeve neovisnosti utvrđene, među ostalim, u presudi od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost Disciplinskog vijeća Vrhovnog suda) (C-585/18, C-624/18 i C-625/18; u daljnjem tekstu: presuda A. K., EU:C:2019:982), i
 - obavijesti Komisiju, najkasnije mjesec dana nakon dostave rješenja Suda kojim se izriču zatražene privremene mjere, o svim mjerama koje je donijela kako bi u potpunosti postupila u skladu s tim rješenjem.
 - naloži Republici Poljskoj snošenje troškova postupka.
- 2 Osim toga, Komisija napominje da zadržava pravo podnošenja dodatnog zahtjeva da se naloži plaćanje novčane kazne ako bi iz informacija dostavljenih Komisiji ikada proizašlo da Republika Poljska ne poštuje u potpunosti privremene mjere određene povodom njezina zahtjeva za privremenu pravnu zaštitu.
- 3 Taj je zahtjev podnesen u okviru tužbe zbog povrede obveza podnesene na temelju članka 258. UFEU-a, koju je Komisija podnijela 25. listopada 2019. (u daljnjem tekstu: tužba zbog povrede obveza) i kojom se zahtijeva utvrđenje da Republika Poljska nije ispunila obveze koje ima:
 - na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a:
 - time što je dopustila da se sadržaj sudskih odluka može kvalificirati kao disciplinska povreda u pogledu sudaca općih sudova (čl. 107. st. 1. ustave – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Zakon o ustrojstvu općih sudova) od 27. srpnja 2001. (Dz. U. br. 98, poz. 1070.), kako je izmijenjen (Dz. U. od 2019., poz. 1495.) (u daljnjem tekstu: Zakon o ustrojstvu općih sudova) i članak 97. stavci 1. i 3. Zakona o Vrhovnom sudu);
 - time što nije zajamčila neovisnost i nepristranost Disciplinskog vijeća, u čijoj je nadležnosti nadzor odluka donesenih u disciplinskim postupcima protiv sudaca (čl. 3. t. 5., čl. 27. i čl. 73. st. 1. Zakona o Vrhovnom sudu, u vezi s čl. 9.a ustava o Krajowej Radzie Sądownictwa (Zakon o državnom sudbenom vijeću) od 12. svibnja 2011. (Dz. U. br. 126, poz. 714.), kako je izmijenjen ustavom o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjenama zakona o Državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona) od 8. prosinca 2017. (Dz. U. iz 2018., poz. 3.) (u daljnjem tekstu: Zakon o KRS-u);

- time što je predsjedniku disciplinskog vijeća dodijelila diskrecijsku ovlast određivanja disciplinskog suda nadležnog za prvostupanjski postupak u predmetima protiv sudaca općih sudova (čl. 110. st. 3. i čl. 114. st. 7. Zakona o ustrojstvu općih sudova), a samim time ne jamči da u disciplinskom postupku odlučuje „zakonom ustanovljen” sud i
 - time što je Ministru pravosuđa dodijelila ovlast imenovanja Dužnosnika ministra pravosuđa za disciplinski postupak (čl. 112.b Zakona o ustrojstvu općih sudova), a samim time nije zajamčila da se o disciplinskim predmetima protiv sudaca općih sudova odluči u razumnom roku i time što predviđa da radnje u vezi s imenovanjem savjetnika i njegovim preuzimanjem obrane ne prekidaju tijek disciplinskog postupka (čl. 113.a Zakona o ustrojstvu općih sudova) i da se pred disciplinskim sudom vodi postupak usprkos opravdanom izostanku pozvanog okrivljenika ili njegova branitelja (čl. 115.a st. 3. Zakona o ustrojstvu općih sudova), a samim time ne osigurava prava obrane sudaca općih sudova;
- na temelju članka 267. drugog i trećeg stavka UFEU-a, time što je dopustila da se mogućnošću pokretanja disciplinskog postupka ograniči pravo sudova na upućivanje Sudu zahtjeva za prethodnu odluku.
- 4 U skladu s člankom 161. stavkom 1. Poslovnika Suda, potpredsjednica Suda prepustila je odluku Sudu koji ga je, uzimajući u obzir važnost tog predmeta, dodijelio velikom vijeću u skladu s člankom 60. stavkom 1. tog poslovnika.
- 5 Stranke su 9. ožujka 2020. iznijele svoja usmena očitovanja prilikom saslušanja pred velikim vijećem.

Pravni okvir

Zakon o Vrhovnom sudu

- 6 Zakon o Vrhovnom sudu, koji je stupio na snagu 3. travnja 2018., uspostavio je unutar Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) dva nova vijeća, među kojima i disciplinsko vijeće iz članka 3. točke 5. tog zakona.
- 7 Članak 20. navedenog zakona određuje:
- „Kada je riječ o Disciplinskom vijeću i sucima koji ga sačinjavaju, ovlasti prvog predsjednika [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)], definirane u:
- članku 14. stavku 1. točkama 1., 4. i 7., članku 31. stavku 1., članku 35. stavku 2., članku 36. stavku 6., članku 40. stavicima 1. i 4. i članku 51. stavicima 7. i 14., izvršava predsjednik [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)] koji usmjerava rad Disciplinskog vijeća;
 - članku 14. stavku 1. točki 2. i članku 55. stavku 3. drugoj rečenici, izvršava prvi predsjednik [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)] u dogovoru s predsjednikom [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)] koji usmjerava rad Disciplinskog vijeća.”
- 8 Članak 27. stavak 1. istog zakona propisuje:
- „Sljedeći predmeti u nadležnosti su Disciplinskog vijeća:
1. disciplinski postupci:
 - (a) koji se odnose na suce [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)]

(b) koje [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)] provodi u vezi s disciplinskim postupcima predviđenima u sljedećim zakonima:

[...]

– Zakon o ustrojstvu općih sudova od 27. srpnja 2001.

[...]

2. postupci u području radnog prava i socijalnog osiguranja koji se odnose na suce [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)];

3. postupci koji se odnose na obvezno umirovljenje suca [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)].”

9 Članak 73. stavak 1. Zakona o Vrhovnom sudu određuje:

„Disciplinski sudovi u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)] su:

1. u prvom stupnju: [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)], sastavljen od dvoje sudaca iz disciplinskog vijeća i jednog suca porotnika [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)];

2. u drugom stupnju: [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)], sastavljen od triju sudaca iz disciplinskog vijeća i dvaju sudaca porotnika [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)].”

10 Članak 97. tog zakona glasi kako slijedi:

„1. [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)], ako utvrdi očitu povredu pravila tijekom rješavanja predmeta – neovisno o njegovim drugim ovlastima – upućuje utvrđenje pogreške predmetnom sudu. Prije nego što uputi utvrđenje pogreške, on je dužan obavijestiti suca ili suce koji su dio sudskog vijeća o mogućnosti dostavljanja pisanih objašnjenja u roku od 7 dana. Otkrivanje i utvrđenje pogreške ne utječu na ishod predmeta.

[...]

3. [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)], kada upućuje utvrđenje o pogrešci, može podnijeti zahtjev za provođenje disciplinskog postupka pred disciplinskim sudom. Disciplinski sud u prvom stupnju je [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)].”

Zakon o ustrojstvu općih sudova

11 Članak 107. stavak 1. Zakona o ustrojstvu općih sudova određuje:

„Protiv suca je moguće pokrenuti disciplinski postupak zbog profesionalnih povreda (disciplinskih povreda), uključujući:

1. očite i teške povrede zakona

[...]

5. narušavanje dostojanstva funkcije.”

12 Članak 110. stavci 1. i 3. tog zakona glase kako slijedi:

„1. U disciplinskim postupcima koji se odnose na suce odlučuju:

1. u prvom stupnju:

- (a) disciplinski sudovi na žalbenim sudovima, sastavljeni od trojice sudaca,
- (b) [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)], sastavljen od dvoje sudaca iz disciplinskog vijeća i jednog suca porotnika [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)], u postupcima koji se tiču disciplinskih povreda koje imaju značajke namjernih kaznenih djela za koja se podiže javna optužnica ili namjernih poreznih kaznenih djela ili u postupcima u kojima je [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)] podnio zahtjev za razmatranje disciplinskog predmeta i odredio povredu;

2. u drugom stupnju – [Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)] sastavljen od dvoje sudaca iz disciplinskog vijeća i jednog suca porotnika [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)]”

[...]

3. Disciplinski sud u čijem području nadležnosti sucu protiv kojeg se vodi disciplinski postupak nije dopušteno odlučivati u predmetima iz stavka 1. točke 1. podtočke (a). Disciplinski sud nadležan za odlučivanje o predmetu imenuje predsjednik [Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud)] koji rad disciplinskog vijeća usmjerava na zahtjev dužnosnika za disciplinski postupak.”

Zakon o KRS-u

13 U skladu s člankom 9.a Zakona o KRS-u:

„ 1. Sejm [(Donji dom Parlamenta)] iz redova sudaca Sąda Najwyższyjeg [(Vrhovni sud)], redovnih sudova, upravnih sudova i vojnih sudova odabire 15 članova Krajowe Rada Sądownictwa [(Državno sudbeno vijeće)] na zajednički mandat u trajanju od četiri godine.

2. Kada provodi odabir iz stavka 1., Donji dom Parlamenta u obzir uzima, koliko je to moguće, potrebu da u [Državnom sudbenom vijeću] budu zastupljeni suci sudova različitih vrsta i stupnjeva.

3. Zajednički mandat novih članova [Državnog sudbenog vijeća], odabranih iz redova sudaca počinje jedan dan nakon što su odabrani. Članovi [Državnog sudbenog vijeća] koji su prethodno imenovani na taj položaj svoje dužnosti obavljaju do dana na koji počinje zajednički mandat novih članova [Državnog sudbenog vijeća].”

14 Prijelazna odredba iz članka 6. Zakona o izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona, koji je stupio na snagu 17. siječnja 2018., predviđa:

„Mandat članova [Državnog sudbenog vijeća] iz članka 187. stavka 1. točke 2. Konstitucije Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske), a koji su izabrani na temelju aktualnih odredbi, traje do dana koji prethodi početku mandata novih članova [Državnog sudbenog vijeća], ali ipak ne smije biti dulji od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako je prethodno okončan zbog isteka mandata”.

Predsudski postupak

- 15 Smatrajući da je Republika Poljska povrijedila obveze koje ima na temelju odredbi članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a i članka 267. drugog i trećeg podstavka UFEU-a, time što je donijela novi sustav disciplinskih mjera za suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) i općih sudova, Komisija je 3. travnja 2019. toj državi članici uputila pismo opomene. Potonja je na njega odgovorila dopisom od 1. lipnja 2019. u kojem je osporila svaku povredu prava Unije.
- 16 Komisija je 17. srpnja 2019. donijela obrazloženo mišljenje u kojem ostaje pri stajalištu da taj sustav povrjeđuje navedene odredbe prava Unije. Posljedično, Komisija je pozvala Republiku Poljsku da poduzme potrebne mjere kako bi postupila u skladu s navedenim obrazloženim mišljenjem u roku od mjesec dana od njegova primitka. Ta država članica odgovorila je dopisom od 17. rujna 2019. u kojem je tvrdila da prigovori koje je Komisija iznijela u obrazloženom mišljenju nisu osnovani te je zaključila da je postupak okončan.
- 17 Budući da Komisiju taj odgovor nije uvjerio, odlučila je podnijeti tužbu zbog povrede obveza.

Elementi nastali nakon podnošenja tužbe zbog povrede obveza

Presuda A. K.

- 18 U točki 2. izreke presude A. K. Sud je presudio sljedeće:

„Članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i članak 9. stavak 1. Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja [(SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69. i ispravak SL 2020., L 63, str. 9.)] treba tumačiti na način da im se protivi to da sporovi o primjeni prava Unije mogu ulaziti u isključivu nadležnost tijela koje ne predstavlja neovisan i nepristran sud u smislu prve od tih odredbi. Takav je slučaj kada objektivni uvjeti u kojima je osnovano predmetno tijelo i njegova obilježja te način na koji su njegovi članovi imenovani mogu dovesti do toga da pojedinci opravdano posumnjaju u otpornost tog tijela na vanjske čimbenike, a osobito na izravan ili neizravan utjecaj zakonodavne i izvršne vlasti, kao i u njegovu neutralnost u odnosu na suprotstavljene interese, te stoga mogu dovesti do izostanka dojma neovisnosti ili nepristranosti navedenog tijela, što može ugroziti povjerenje koje navedeni pojedinci moraju imati u pravosuđe u demokratskom društvu. Sud koji je uputio zahtjev treba utvrditi, uzimajući u obzir sve relevantne elemente kojima raspolaže, je li to slučaj glede tijela kao što je Disciplinsko vijeće Sąda Najwyższego (Vrhovni sud).”

Presude Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) u predmetima u kojima je donesena presuda A. K.

Presuda od 5. prosinca 2019.

- 19 U svojoj presudi od 5. prosinca 2019., Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Vrhovni sud – Vijeće za radno pravo i pravo socijalnog osiguranja), odlučujući u sporu u kojem je upućen zahtjev za prethodnu odluku u predmetu C-585/18, presudio je da Državno sudbeno vijeće (u daljnjem tekstu: KRS) u svojem trenutačnom sastavu nije tijelo koje je nepristrano i neovisno o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti.

20 Isto tako, taj je sud presudio da se Disciplinsko vijeće ne može smatrati sudom u smislu članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950., i članka 45. stavka 1. Ustava Republike Poljske. Taj sud je taj zaključak u biti temeljio na sljedećim elementima:

- disciplinsko vijeće, osnovano *ad hoc*, nadležno je u području radnog prava i socijalnog osiguranja kad je riječ o sucima Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) kao i za njihovo umirovljenje, dok su ta područja do tada bila u nadležnosti općih sudova, kao i vijeća za radno pravo, pravo socijalnog osiguranja i javne poslove Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), sada Izbe Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Vijeće za radno pravo i pravo socijalnog osiguranja);
- disciplinsko vijeće može se sastojati samo od novih sudaca koje je izabrao KRS, koji nije tijelo neovisno o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti;
- svi suci imenovani za odlučivanje u disciplinskom vijeću usko su povezani sa zakonodavnom ili izvršnom vlašću, što može izazvati objektivne sumnje u pogledu bezuvjetnog poštovanja prava na nepristran i neovisan sud;
- uvjeti natječaja za imenovanje sudaca disciplinskog vijeća izmijenjeni su tijekom postupka te je ograničena mogućnost kandidata da osporava odluku KRS-a;
- promjena načina odabira sudaca Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) ukida svako sudjelovanje i ulogu tog suda u postupku imenovanja sudaca;
- disciplinsko vijeće unutar Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) uživa široku autonomiju i poseban status kao iznimni sud te je njegovo povezivanje sa strukturom Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) samo prividno;
- od svojeg osnivanja disciplinsko vijeće usmjerilo je svoju djelatnost na postupke ukidanja prethodnih pitanja koja su dovela do presude A. K., i;
- narav disciplinskih postupaka koje vodi disciplinsko vijeće pokazuje da se sudu sada može prigovoriti profesionalni propust zbog donošenja sudske odluke, iako to prije nije bio slučaj.

Presude od 15. siječnja 2020.

21 U presudama od 15. siječnja 2020. Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Vrhovni sud – Vijeće za radno pravo i pravo socijalnog osiguranja), odlučujući u sporovima u kojima su donesena prethodna pitanja u predmetima C-624/18 i C-625/18, također je presudio da disciplinsko vijeće nije neovisan i nepristran sud, uzimajući u obzir uvjete njegova osnivanja, opseg njegovih ovlasti, njegov sastav i uključenost KRS-a u njegovo osnivanje.

Djelatnost disciplinskog vijeća od objave presuda Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) u predmetima u kojima je donesena presuda A. K.

22 Dana 10. prosinca 2019. prva predsjednica Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) objavila je izjavu u kojoj je navela da nastavak djelatnosti disciplinskog vijeća predstavlja ozbiljnu prijetnju za stabilnost poljskog pravnog poretka. Stoga je pozvala svoje članove da se suzdrže od svih sudskih aktivnosti.

- 23 Istoga dana, u odgovoru na tu izjavu, predsjednik disciplinskog vijeća potvrdio je, među ostalim, da presuda Sāda Najwyzszyjeg (Vrhovni sud) od 5. prosinca 2019. ne utječe na funkcioniranje tog vijeća jer je navedena presuda donesena u posebnom činjeničnom kontekstu. Dodao je da će navedeno vijeće nastaviti obnašati sudske funkcije koje su mu povjerila ustavna tijela Republike Poljske.
- 24 Osam članova disciplinskog vijeća izrazilo je 13. prosinca 2019. svoje stajalište o izjavi prve predsjednice Sāda Najwyzszyjeg (Vrhovni sud), ističući, kao prvo, da nepristranost i neovisnost disciplinskog vijeća nisu dovedeni u pitanje presudom A. K., kao drugo, da presuda od 5. prosinca 2019. Sāda Najwyzszyjeg (Vrhovni sud) ne proizvodi nikakav pravni učinak na druge predmete osim onih na koje se odnosila i da nema nikakav učinak na pravne odredbe koje su na snazi te, kao treće, da je pretpostavka prema kojoj je disciplinsko vijeće trebalo suspendirati svoju sudsku djelatnost kako bi postupilo sukladno potonjoj presudi lišena svake racionalne osnove.

O zahtjevu za privremenu pravnu zaštitu

Dopuštenost

- 25 Republika Poljska tvrdi da je zahtjev za privremenu pravnu zaštitu koji je podnijela Komisija očito nedopušten.
- 26 Kao prvo, Republika Poljska tvrdi da privremene mjere koje je Komisija zatražila imaju za cilj suspenziju djelatnosti jednog od vijeća ustavnog tijela te države članice, odnosno Sāda Najwyzszyjeg (Vrhovni sud), kao i intervenciju u unutarnju organizaciju tog suda, što bi predstavljalo nedopušteno miješanje u poljske ustavne i pravosudne strukture. Naime, ni sama Europska unija ni bilo koja od njezinih institucija, uključujući Sud, nisu nadležni za intervenciju u pitanja povezana s političkim sustavom različitih država članica, nadležnostima različitih ustavnih tijela tih država i unutarnjom organizacijom tih tijela. Stoga je Sud očito nenadležan za donošenje privremenih mjera koje je zatražila Komisija.
- 27 Tu ocjenu potvrđuje činjenica da Sud nikada nije donio privremene mjere poput onih koje su predmet ovog zahtjeva, dok je Komisija u više navrata Sudu podnosila tužbe protiv država članica zbog povreda različitih obveza koje proizlaze iz njihova pristupanja Uniji i da se povrede koje su predmet ovih tužbi mogu, u pravilu, pripisati točno određenom tijelu predmetne države članice.
- 28 Komisija je na raspravi istaknula da nacionalne odredbe čiju suspenziju traži (u daljnjem tekstu: sporne nacionalne odredbe) ulaze u područje primjene članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, tako da mogu biti predmet zatraženih privremenih mjera.
- 29 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da su, iako je ustrojstvo pravosuđa u državama članicama u njihovoj nadležnosti, one ipak prilikom izvršavanja te nadležnosti obvezne poštovati obveze koje za njih proizlaze iz prava Unije te osobito iz članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a [presuda od 26. ožujka 2020., Miasto Łowicz i Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Sustav stegovnih mjera za suce), C-558/18 i C-563/18, EU:C:2020:234, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 30 Na temelju te odredbe, države članice osiguravaju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije. Stoga je na državama članicama da predvide sustav pravnih lijekova i postupaka koji u navedenim područjima osiguravaju poštovanje učinkovite pravne zaštite (presuda od 26. ožujka 2020., Miasto Łowicz i Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Sustav stegovnih mjera za suce), C-558/18 i C-563/18, EU:C:2020:234, t. 32. i navedena sudska praksa).

- 31 Iz toga slijedi da svaka država članica na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a mora osigurati da tijela koja su, u svojstvu „suda”, u smislu prava Unije, dio njezina sustava pravnih lijekova u područjima obuhvaćenima pravom Unije, udovoljavaju zahtjevima učinkovite pravne zaštite (presuda od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda), C-619/18, EU:C:2019:531, t. 55. i navedena sudska praksa).
- 32 U skladu s člankom 19. UEU-a, kojim se konkretizira vrijednost vladavine prava navedena u članku 2. UEU-a, na nacionalnim sudovima i na Sudu jest da zajamče punu primjenu prava Unije u svim državama članicama kao i sudsku zaštitu prava koju osobe ostvaruju iz navedenog prava (presuda od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda), C-619/18, EU:C:2019:531, t. 47. i navedena sudska praksa).
- 33 Međutim, kako bi se zajamčila ta zaštita, ključno je očuvanje neovisnosti navedenih tijela, kao što se to potvrđuje člankom 47. drugim stavkom Povelje, koji među zahtjevima u vezi s temeljnim pravom na djelotvoran pravni lijek spominje pristup „neovisnom” sudu (presuda od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 53. i navedena sudska praksa).
- 34 U tom kontekstu, Sud je presudio da zahtjev neovisnosti sudaca osobito nalaže da pravila koja uređuju stegovni sustav osoba koje su zadužene za suđenje, sadržavaju nužna jamstva kako bi se izbjegla svaka opasnost od upotrebe takvoga sustava za politički nadzor nad sadržajem pravosudnih odluka. Tako, donošenje pravila – kojima se definiraju, među ostalim, ponašanja koja predstavljaju stegovne povrede i konkretno primjenjive sankcije, propisuje postupanje neovisnog tijela u skladu s postupkom kojim se u potpunosti jamče prava sadržana u člancima 47. i 48. Povelje, osobito prava obrane, i predviđa mogućnost osporavanja odluka stegovnih tijela pred sudom – predstavlja skup jamstava koja su bitna za očuvanje neovisnosti pravosuđa [presuda od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda), C-619/18, EU:C:2019:531, t. 77. i navedena sudska praksa].
- 35 Stoga je na svakoj državi članici da na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a osigura da disciplinski sustav koji se primjenjuje na suce nacionalnih sudova u okviru njihova sustava pravnih lijekova u područjima obuhvaćenima pravom Unije poštuje načelo neovisnosti sudaca, osobito tako da jamči da odluke donesene u okviru disciplinskih postupaka pokrenutih protiv sudaca navedenih sudova nadzire tijelo koje samo ispunjava jamstva svojstvena učinkovitoj sudskoj zaštiti, uključujući neovisnost.
- 36 U tim okolnostima Sud je nadležan, u okviru tužbe zbog povrede obveza kojom se osporava usklađenost s člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a nacionalnih odredbi koje se odnose na disciplinski sustav primjenjiv na suce sudova koji odlučuju o pitanjima obuhvaćenima pravom Unije, osobito odredbi koje se odnose na tijelo koje odlučuje u disciplinskim predmetima koji se odnose na te suce, kako bi, na temelju članka 279. UFEU-a, odredio privremene mjere radi suspenzije primjene takvih odredbi.
- 37 U ovom je slučaju nesporno da je disciplinskom vijeću spornim nacionalnim odredbama dodijeljena nadležnost za odlučivanje u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) i općih sudova.
- 38 Također je nesporno da su i Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) i opći sudovi, s obzirom na to da mogu odlučivati o pitanjima koja se odnose na primjenu ili tumačenje prava Unije, kao „sudovi” u smislu određenim tim pravom obuhvaćeni poljskim sustavom pravnih lijekova u područjima obuhvaćenima navedenim pravom, u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a.
- 39 Osim toga, kao što to proizlazi iz točke 3. ovog rješenja, tužba zbog povrede obveza odnosi se, među ostalim, na usklađenost s člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a nacionalnih odredbi koje se odnose na disciplinski sustav koji se primjenjuje na suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) i općih sudova, osobito onih koje se odnose na disciplinsko vijeće.

- 40 Naposljetku, kao što to proizlazi iz točke 1. ovog rješenja, ovim zahtjevom za određivanje privremenih mjera nastoji se, među ostalim, suspendirati primjenu potonjih odredbi, do donošenja presude Suda o meritumu (u daljnjem tekstu: konačna presuda).
- 41 Slijedom toga i suprotno onomu što tvrdi Republika Poljska, Sud je nadležan za donošenje privremenih mjera poput onih koje traži Komisija.
- 42 Okolnost na koju se poziva Republika Poljska, prema kojoj Sud dosad nije donio nikakvu privremenu mjeru takve prirode, ne može dovesti u pitanje tu ocjenu. Naime, činjenica da je navodno riječ o novoj privremenoj mjeri ne može utjecati na nadležnost Suda da je odobri, jer bi inače (ta mjera) bila lišena svoje biti.
- 43 Kao drugo, Republika Poljska tvrdi da su privremene mjere koje je Komisija zatražila usmjerene na to da se određene suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), odnosno suce disciplinskog vijeća, razriješi s njihovih dužnosti. U tim okolnostima, određivanje tih mjera povrijedilo bi načelo nesmjernosti sudaca te bi stoga ugrozilo jamstva neovisnosti sudaca koja su zaštićena, kako pravnim poretom Unije, tako i Ustavom Republike Poljske.
- 44 U tom pogledu, valja istaknuti da, u slučaju u kojem bi bile određene, privremene mjere koje traži Komisija ne bi imale za učinak opoziv sudaca disciplinskog vijeća, nego privremenu suspenziju primjene spornih nacionalnih odredbi i, posljedično, izvršavanje dužnosti od strane tih sudaca do donošenja konačne presude.
- 45 Slijedom toga i suprotno navodima Republike Poljske, donošenje takvih mjera ne može se smatrati protivnim načelu nesmjernosti sudaca.
- 46 Kao treće, Republika Poljska tvrdi da privremene mjere koje je Komisija zatražila, ne samo da ne bi mogle osigurati potpuno izvršenje konačne presude, nego bi čak onemogućile njezino izvršenje u slučaju prihvaćanja tužbe jer bi njihovo određivanje imalo praktičan učinak raspuštanja disciplinskog vijeća.
- 47 Međutim, osim činjenice da određivanje privremenih mjera koje je Komisija zatražila ne bi imalo za posljedicu raspuštanje disciplinskog vijeća, valja istaknuti da bi, u slučaju da Sud u okviru tužbe zbog povrede obveza prihvati prigovor Komisije koji se temelji na tome da je Republika Poljska povrijedila obvezu koju ima na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a da zajamči neovisnost tog vijeća, ta država članica bila dužna, kako bi postupila po konačnoj presudi, urediti svoje nacionalno pravo na način da osigura da u disciplinskim predmetima koji se tiču sudaca Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) i općih sudova odlučuje tijelo koje udovoljava načelu neovisnosti sudova.
- 48 Slijedom toga, suprotno tvrdnjama Republike Poljske, u slučaju da Sud odluči odrediti privremene mjere koje je zatražila Komisija, te mjere ni na koji način ne bi bile prepreka punoj djelotvornosti konačne presude.
- 49 Iz prethodno navedenog proizlazi da je zahtjev za određivanje privremenih mjera dopušten.

Meritum

- 50 Članak 160. stavak 3. Poslovnika propisuje da zahtjevi za privremenu pravnu zaštitu trebaju pojasniti „predmet spora, okolnosti zbog kojih postoji hitnost, kao i činjenične i pravne razloge koji na prvi pogled opravdavaju određivanje privremene mjere koja se zahtijeva”.

51 Tako sudac privremene pravne zaštite može odrediti privremenu mjeru samo ako se utvrdi da je njezino određivanje na prvi pogled činjenično i pravno opravdano (*fumus boni iuris*) i da je hitna u tom smislu da ju je nužno odrediti i da proizvodi učinak već prije odluke o meritumu kako bi se izbjegla teška i nepopravljiva šteta tužiteljevim interesima. Sudac privremene pravne zaštite također prema potrebi provodi odvagivanje postojećih interesa. Te su pretpostavke kumulativne, tako da zahtjev za određivanje privremenih mjera valja odbiti već ako jedna od njih nije ispunjena (rješenje od 17. prosinca 2018., Komisija/Poljska, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, t. 29. i navedena sudska praksa).

Fumus boni iuris

52 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, uvjet u vezi s *fumus boni iuris* je ispunjen kad se za najmanje jedan tužbeni razlog, koji u potporu meritorne tužbe ističe stranka koja traži privremene mjere, na prvi pogled doima da nije bez ozbiljnog temelja. Tome je osobito tako ako se jedan od tih tužbenih razloga temelji na postojanju složenih pravnih pitanja čije se rješenje ne nazire odmah i stoga zahtijeva dubinsko ispitivanje koje ne može provesti sudac koji odlučuje o zahtjevu za privremenu pravnu zaštitu, nego treba biti predmet postupka o meritumu, odnosno kad rasprava među strankama otkrije postojanje važnog pravnog problema čije rješenje nije očito (rješenje potpredsjednika Suda od 20. prosinca 2019. Puigdemont i Casamajó i Comín i Oliveres/Parlament, C-646/19 P(R), neobjavljeno, EU:C:2019:1149, t. 52. i navedena sudska praksa).

53 U ovom slučaju, kako bi dokazala postojanje *fumus boni iuris*, Komisija ističe tužbeni razlog koji odgovara drugom prigovoru prvog tužbenog razloga istaknutog u okviru tužbe zbog povrede obveza, koji se temelji na tome da je Republika Poljska, time što nije zajamčila neovisnost i nepristranost disciplinskog vijeća, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a.

54 U tu svrhu, nakon što je podsjetila na sudske prakse Suda koja, među ostalim, proizlazi iz presuda od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci pravosudnog sustava) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 67.), i od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda) (C-619/18, EU:C:2019:531, t. 77.), Komisija iznosi određeni broj elemenata koji dokazuju, prema njezinu mišljenju, nedostatak neovisnosti i nepristranosti disciplinskog vijeća.

55 Kao prvo, Komisija ističe da se institucija disciplinskog vijeća podudarala s izmjenom pravila koja se odnose na imenovanje članova KRS-a i dodaje da je učinak te izmjene bio politizacija tog ustavnog tijela, koje sudjeluje u postupku odabira sudaca u Poljskoj i zaduženo je za osiguranje neovisnosti poljskih sudova i sudaca.

56 Komisija navodi da je članak 6. Zakona o izmjenama Zakona o državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona prekinuo tekući mandat članova KRS-a i da je, u skladu s novim člankom 9.a Zakona o KRS-u, Donji dom Parlamenta izabrao petnaest sudaca tog ustavnog tijela, što je imalo za učinak povećanje utjecaja zakonodavne vlasti na funkcioniranje navedenog tijela i, slijedom toga, na postupak imenovanja sudaca u disciplinsko vijeće.

57 Zbog primjene tih zakonodavnih izmjena, KRS se trenutačno sastoji od petnaest sudaca koje bira Donji dom Parlamenta, od četiriju članova koja Donji dom parlamenta imenuje među zastupnicima, dvaju članova koje imenuje Senat (Senat) i koji su izabrani među senatorima, jednog predstavnika predsjednika Republike Poljske, jednog predstavnika ministra pravosuđa i dvaju članova iz prava, odnosno prvog predsjednika Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i predsjednika Sąda Administracyjnyj (Visoki upravni sud, Poljska). Tako su dvadeset i pet članova KRS-a imenovala zakonodavna ili izvršna tijela ili predstavnici tih tijela.

58 Međutim, Komisija naglašava da na prijedlog KRS-a, u njegovu sastavu opisanom u prethodnoj točki, sve suce disciplinskog vijeća imenuje predsjednik Republike Poljske.

- 59 Kao drugo, Komisija ističe da je nacionalni zakonodavac isključio mogućnost imenovanja suca koji je već u aktivnoj službi na Suda Najwyższym (Vrhovni sud) kao člana disciplinskog vijeća, tako da su samo novi suci, imenovani na prijedlog KRS-a, mogli biti imenovani u to vijeće.
- 60 Kao treće, Komisija naglašava da disciplinsko vijeće unutar Suda Najwyższym (Vrhovni sud) karakterizira visok stupanj organizacijske i financijske autonomije. Stoga, primjera radi, u skladu s člankom 20. Zakona o Vrhovnom sudu, predsjednik tog vijeća ima ovlasti kojima obično raspolaže prvi predsjednik Suda Najwyższym (Vrhovni sud) u odnosu na suce tog suda, kada je riječ o posebnom slučaju sudaca disciplinskog vijeća. Isto tako, slične posebne ovlasti odnose se na financijsku autonomiju disciplinskog vijeća.
- 61 Komisija ističe da zajedničko ispitivanje prethodno spomenutih elemenata, kao i njihovo istodobno uvođenje u poljsko pravo, pokazuje strukturni prekid koji sprječava otklanjanje bilo kakve legitimne sumnje u neovisnost disciplinskog vijeća u odnosu na vanjske elemente i njegovu nepristranost u odnosu na suprotstavljene interese o kojima je ovlašten odlučivati.
- 62 Stoga Komisija smatra da sporne nacionalne odredbe, u vezi s člankom 9.a Zakona o KRS-u, ne jamče ni neovisnost ni nepristranost disciplinskog vijeća i da su, slijedom toga, protivne obvezama koje Republika Poljska ima na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a.
- 63 Naposljetku, prema mišljenju Komisije, osnovanost pravnog rasuđivanja drugog prigovora prvog tužbenog razloga tužbe zbog povrede obveza potvrđena je zajedničkim tumačenjem presude A. K. i presude od 5. prosinca 2019. Suda Najwyższym (Vrhovni sud).
- 64 Kako bi se provjerilo je li u ovom slučaju ispunjen uvjet koji se odnosi na *fumus boni iuris*, valja istaknuti da se taj drugi prigovor tužbenog razloga odnosi na pitanje ispunjava li disciplinsko vijeće zahtjev neovisnosti sudaca koji proizlazi iz članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a.
- 65 U tom pogledu, valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, jamstva neovisnosti i nepristranosti pretpostavljaju postojanje pravila, osobito u pogledu sastava tijela, imenovanja, trajanja dužnosti kao i razloga za nesudjelovanje u odlučivanju, izuzeće i opoziv njegovih članova, koja omogućuju da se kod pojedinaca otkloni svaka legitimna sumnja u pogledu otpornosti navedenog tijela na vanjske čimbenike i njegove neutralnosti u odnosu na suprotstavljene interese (presuda A. K., t. 123. i navedena sudska praksa).
- 66 U skladu s načelom diobe vlasti koje karakterizira funkcioniranje vladavine prava, neovisnost sudova mora biti zajamčena u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast. S tim u svezi važno je da su suci zaštićeni od intervencija ili vanjskih pritisaka koji bi mogli ugroziti njihovu neovisnost. U tom kontekstu, pravila navedena u točki 123. ove presude moraju posebno omogućiti isključenje ne samo svakog izravnog utjecaja, u obliku uputa, nego i posrednijih oblika utjecaja koji mogu usmjeriti odluke dotičnih sudaca (presuda A. K., t. 124. i 125. kao i navedena sudska praksa).
- 67 U presudi A. K. od Suda se tražilo da pojasni doseg tih zahtjeva neovisnosti i nepristranosti u kontekstu stvaranja novog tijela, kao što je disciplinsko vijeće.
- 68 Kad je riječ, najprije, o uvjetima intervencije u vezi s imenovanjem članova disciplinskog vijeća, Sud je, nakon što je istaknuo da suce tog vijeća imenuje predsjednik Republike Poljske na prijedlog KRS-a, u točkama 137. i 138. presude A. K. presudio, pozivajući se, među ostalim, na točke 115. i 116. presude od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda) (C-619/18, EU:C:2019:531), da, ako je intervencija KRS-a u postupak imenovanja takva da može pridonijeti objektivizaciji tog postupka, ograničavanjem manevarskog prostora kojim raspolaže predsjednik Republike u izvršavanju nadležnosti koja mu je dodijeljena, to međutim vrijedi samo pod uvjetom, među ostalim, da je sam KRS dovoljno neovisan o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti i o predsjedniku Republike Poljske.

- 69 Međutim, u tom je pogledu Sud u točkama 142. do 145. presude A. K., na temelju navoda suda koji je uputio zahtjev, utvrdio elemente koji, razmatrani zajedno, mogu dovesti u sumnju neovisnost tijela kao što je KRS.
- 70 Konkretno, u točki 143. presude A. K., Sud je izričito uputio na tri okolnosti koje mogu biti relevantne za takvu sveukupnu ocjenu, među ostalim onu prema kojoj je novosastavljeni KRS uspostavljen skraćivanjem tekućeg četverogodišnjeg mandata članova koji su do tada sačinjavali to tijelo, kao i onu prema kojoj su petnaestero članova KRS-a koji se biraju iz redova sudaca ranije birali njihovi kolege suci, a sada ih bira zakonodavna vlast među kandidatima koje mogu predložiti, među ostalim, skupine od dvije tisuće građana ili dvadeset i petero sudaca, pri čemu takva reforma dovodi do imenovanja kojim dvadeset i troje od dvadeset i petero članova toga tijela izravno proizlazi iz političke vlasti ili ih ta vlast izabire.
- 71 Nadalje, neovisno o uvjetima u kojima su imenovani novi suci disciplinskog vijeća i uloge KRS-a u tom pogledu, Sud je u točkama 147. do 151. presude A. K. utvrdio druge elemente koji izravnije karakteriziraju disciplinsko vijeće i u točki 152. te presude da, iako svaki od njih ne može, sam po sebi i promatran izolirano, dovesti u sumnju neovisnost tog tijela, njihova bi kombinacija, međutim, mogla dovesti do drugačijeg zaključka, tim više ako bi gore navedeno ispitivanje u vezi s KRS-om pokazalo nedostatak neovisnosti potonjeg u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast.
- 72 Konkretno, u točkama 150. i 151. presude A. K., Sud je istaknuo, s jedne strane, okolnost da Disciplinsko vijeće moraju sačinjavati samo novoimenovani suci, isključujući, slijedom toga, suce koji su već bili na dužnosti na Sądu Najwyższym (Vrhovni sud) i, s druge strane, činjenicu da se čini da disciplinsko vijeće, za razliku od drugih vijeća tog suda i kao što to, među ostalim, proizlazi iz članka 20. novog Zakona o Vrhovnom sudu, ima osobito visok stupanj autonomije u okviru navedenog suda.
- 73 Doduše, kao što to tvrdi Republika Poljska, Sud u presudi A. K. nije utvrdio da nacionalne odredbe o disciplinskom vijeću i nacionalne odredbe kojima su izmijenjena pravila o sastavu KRS-a nisu u skladu s člankom 19. stavkom 1. drugim podstavkom UEU-a, nego je prepustio sudu koji je uputio zahtjev da provede tražene ocjene u tu svrhu.
- 74 U tom pogledu, međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da Sud nije nadležan za odlučivanje o sukladnosti odredbi nacionalnog prava ili nacionalne prakse s pravilima prava Unije. Naprotiv, Sud je nadležan za pružanje sudu koji je uputio zahtjev svih odgovarajućih elemenata tumačenja tog prava koji tom sudu omogućuju da ocijeni tu sukladnost za potrebe donošenja presude u sporu koji se pred njim vodi (presuda od 15. srpnja 2010., Pannon Gép Centrum, C-368/09, EU:C:2010:441, t. 28 i navedena sudska praksa).
- 75 U skladu s tom sudsom praksom, Sud je u točki 132. presude A. K. pojasnio da je svoje ispitivanje ograničio na odredbe prava Unije te je dao tumačenje tog prava koje bi bilo korisno sudu koji je uputio zahtjev, koji je dužan, s obzirom na elemente tumačenja koje je pružio Sud, ocijeniti usklađenost nacionalnih odredbi navedenih u točki 73. ovog rješenja s pravom Unije radi rješavanja sporova koji se vodi pred njim (vidjeti, po analogiji, presudu od 15. srpnja 2010., Pannon Gép Centrum, C-368/09, EU:C:2010:441, t. 29. i navedenu sudsku praksu).
- 76 Što se tiče upravo tih elemenata, s obzirom na to da se oni uglavnom odnose na ovlasti disciplinskog vijeća, njegov sastav, uvjete i postupak imenovanja njegovih članova, kao i na njegov stupanj autonomije u okviru Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), njihova se relevantnost ne može ograničiti na činjenične okolnosti svojstvene presudi Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) od 5. prosinca 2019. Stoga se ne može prihvatiti argument Republike Poljske kojim se želi zanijekati bilo kakvu relevantnost te presude jer je donesena u posebnom činjeničnom kontekstu.

- 77 Međutim, s obzirom na elemente koji su među ostalim navedeni u točkama 136. do 151. presude A. K., kao i u presudama koje su navedene u točkama 19. do 21. ovog rješenja, koje je donio Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) 5. prosinca 2019. i 15. siječnja 2020. nakon presude A. K., ne može se, na prvi pogled, isključiti da sporne nacionalne odredbe, u vezi s člankom 20. Zakona o Vrhovnom sudu i člankom 9.a KRS-a, povređuju obvezu koju Republika Poljska ima na temelju članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, da zajamči da odluke donesene u okviru disciplinskih postupaka koji se odnose na suce Sąda Najwyższjya (Vrhovni sud) i općih sudova nadzire tijelo koje udovoljava zahtjevima učinkovite sudske zaštite, među kojima onome neovisnosti.
- 78 Slijedom toga, bez odlučivanja u ovom stadiju o osnovanosti argumenata koje su stranke istaknule u okviru tužbe zbog povrede obveza, što je u isključivoj nadležnosti suda koji odlučuje o meritumu, valja utvrditi da se, s obzirom na činjenice koje je iznijela Komisija, kao i na elemente tumačenja koji su, među ostalim, izneseni u presudi od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda) (C-619/18, EU:C:2019:531) i presudi A. K., argumenti koje je Komisija iznijela o okviru drugog prigovora prvog tužbenog razloga u tužbi zbog povrede obveza, koji idu u potporu ovom zahtjevu za određivanje privremenih mjera, čine, na prvi pogled, lišenima ozbiljnog utemeljenja, u smislu sudske prakse navedene u točki 52. ovog rješenja.
- 79 Što se tiče argumenta Republike Poljske prema kojem je Komisija trebala dokazati da je uvjet koji se odnosi na *fumus boni iuris* ispunjen u svim prigovorima istaknutima u prilog prvom tužbenom razlogu tužbe zbog povrede obveza, on se ne može prihvatiti.
- 80 Naime, s obzirom na ograničeni predmet zahtjeva za privremene mjere, odnosno suspenziju primjene nacionalnih odredbi iz samog drugog prigovora prvog tužbenog razloga tužbe zbog povrede obveza, Komisija je bila dužna utvrditi postojanje *fumus boni iuris* samo u pogledu tog prigovora tužbenog razloga.
- 81 S obzirom na sve gore izneseno, valja zaključiti da je uvjet za *fumus boni iuris* ispunjen u ovom predmetu.

Hitnost

- 82 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, cilj postupka privremene pravne zaštite jest zajamčiti punu učinkovitost buduće konačne odluke, kako bi se izbjegla pravna praznina u sudskoj zaštiti koju jamči Sud. Da bi se postigao taj cilj, hitnost treba ocijeniti s obzirom na nužnost privremenog odlučivanja o predmetu kako bi se izbjeglo da stranci koja traži privremenu zaštitu nastane teška i nepopravljiva šteta. Ta je stranka dužna pružiti dokaze da ne može čekati ishod postupka o meritumu a da pri tome ne pretrpi takvu štetu. Kako bi se utvrdilo postojanje teške i nepopravljive štete, ne treba zahtijevati da se postojanje štete utvrdi s apsolutnom sigurnošću. Dovoljno je da se njezin nastanak može predvidjeti s dovoljnim stupnjem vjerojatnosti (rješenje od 17. prosinca 2018., Komisija/Poljska, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, t. 60. i navedena sudska praksa).
- 83 Usto, sudac privremene pravne zaštite treba pretpostaviti, i to samo kako bi ocijenio hitnost, a da to ne znači da je pritom zauzeo stajalište o osnovanosti prigovora koje je u postupku o meritumu iznio podnositelj zahtjeva za privremenu pravnu zaštitu, da se ti prigovori mogu prihvatiti. Naime, teška i nepopravljiva šteta čiji vjerojatni nastanak treba utvrditi, jest šteta koja, ovisno o slučaju, može nastati zbog odbijanja određivanja zahtijevanih privremenih mjera u slučaju da se tužba u pogledu merituma naknadno prihvati (rješenje od 17. prosinca 2018., Komisija/Poljska, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, t. 61. i navedena sudska praksa).
- 84 Slijedom toga, u ovom slučaju Sud mora, radi ocjene hitnosti, pretpostaviti da nacionalne odredbe na koje se odnosi drugi prigovor prvog tužbenog razloga tužbe zbog povrede obveza mogu ugroziti neovisnost disciplinskog vijeća i biti protivne obvezi Republike Poljske, na temelju članka 19. stavka 1.

drugog podstavka UEU-a, da zajamči da odluke donesene u okviru disciplinskih postupaka pokrenutih protiv sudaca nacionalnih sudova koji odlučuju o pitanjima obuhvaćenima pravom Unije nadzire tijelo koje udovoljava uvjetima učinkovite sudske zaštite, osobito uvjetu neovisnosti.

- 85 Osim toga, u svrhu te ocjene valja uzeti u obzir činjenicu da je, s jedne strane, disciplinsko vijeće već osnovano u svojem sastavu koji proizlazi iz primjene nacionalnih odredbi navedenih u tužbi zbog povrede obveza, osobito onih koje se odnose na imenovanje sudaca koji su pozvani da zasjedaju u njemu, i da je, s druge strane, to vijeće već započelo sa svojom djelatnošću.
- 86 U tom kontekstu valja ispitati može li, kao što to Komisija ističe, primjena spornih nacionalnih odredbi prouzročiti tešku i nepopravljivu štetu u pogledu funkcioniranja pravnog poretka Unije.
- 87 U tom pogledu, iz spornih nacionalnih odredbi proizlazi da je disciplinsko vijeće, kad je riječ o općim sudovima, disciplinski sud drugog stupnja i, u određenim slučajevima, prvog stupnja, te, što se tiče sudaca Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud), disciplinski sud prvog i drugog stupnja.
- 88 Jamstvo neovisnosti disciplinskog vijeća kao suda nadležnog za odlučivanje u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i općih sudova je, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 34. ovog rješenja, ključno za očuvanje neovisnosti, kako Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud), tako i tih sudova.
- 89 Iz toga slijedi da će činjenica da se neovisnost disciplinskog vijeća ne može zajamčiti do objave konačne presude imati za učinak, i tijekom tog istog razdoblja, ugrožavanje neovisnosti Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i općih sudova.
- 90 Naime, sama mogućnost da suci Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i općih sudova budu izloženi opasnosti od disciplinskog postupka koji može dovesti do pokretanja postupka pred tijelom čija neovisnost ne bi bila zajamčena može utjecati na njihovu vlastitu neovisnost. U tom pogledu nije relevantan broj postupaka koji su do danas stvarno pokrenuti u odnosu na te suce, kao ni ishod tih postupaka.
- 91 Međutim, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 33. ovog rješenja, ključno je očuvanje neovisnosti Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i općih sudova kako bi se zajamčila sudska zaštita prava koja pojedinci imaju na temelju prava Unije.
- 92 Sud je tako već presudio da činjenica da se neovisnost Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) ne može zajamčiti može dovesti do teške štete, po svojoj naravi nepopravljive, u pogledu pravnog poretka Unije i, prema tome, prava koja pojedinci imaju na temelju prava Unije i vrijednosti iz članka 2. UEU-a na kojima se temelji Unija, među ostalim, vrijednosti vladavine prava (vidjeti u tom smislu rješenje od 17. prosinca 2018., Komisija/Poljska, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, t. 68., 70. i 71.).
- 93 Iz prethodno navedenog proizlazi da primjena spornih nacionalnih odredbi, time što se njima dodjeljuje nadležnost za odlučivanje u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) i općih sudova nekom tijelu, u ovom slučaju disciplinskom vijeću, čija se neovisnost ne može zajamčiti, može prouzročiti tešku i nepopravljivu štetu pravnom poretku Unije.
- 94 Ne može se prihvatiti argument Republike Poljske prema kojem uvjet hitnosti u ovom slučaju nije ispunjen jer je Komisija kasnila poduzeti korake s ciljem okončanja navodne povrede.
- 95 Naime, dovoljno je podsjetiti da je tužba zbog povrede obveza, na koju se nadovezuje ovaj zahtjev za privremenu pravnu zaštitu, dio niza mjera koje je Komisija donijela u pogledu svih zakonodavnih reformi pravosudnog sustava koje je Republika Poljska uvela od 2015., a koje uključuju donošenje obrazloženog prijedloga od 20. prosinca 2017. u skladu s člankom 7. stavkom 1. [UEU-a] u odnosu na

vladavinu prava u Poljskoj [COM(2017) 835 *final*], u kojem je ta institucija iznijela, među ostalim, probleme istaknute u nacionalnim odredbama navedenima u tužbi zbog povrede obveza u pogledu načela neovisnosti sudaca.

- 96 Ne može se prihvatiti ni navod Republike Poljske kojim se traži da se odbaci postojanje hitnosti zbog toga što je Komisija podnijela zahtjev za određivanje privremenih mjera tri mjeseca nakon podnošenja tužbe zbog povrede obveza.
- 97 Naime, najprije valja istaknuti da su na dan podnošenja navedene tužbe zbog povrede obveza poljska vlada i Komisija bile obaviještene o datumu objave presude A. K.
- 98 Međutim, budući da se u toj presudi postavilo pitanje neovisnosti disciplinskog vijeća, bilo je razumno za Komisiju prije podnošenja zahtjeva za određivanje privremenih mjera pričekati odgovor Suda na to pitanje i, prema potrebi, ocijeniti učinke navedene presude u Poljskoj.
- 99 Nadalje, valja istaknuti da je, zajedno s podnošenjem tužbe zbog povrede obveza, Komisija zahtijevala primjenu, prilikom odlučivanja povodom ove tužbe, ubrzanog postupka na temelju članka 23.a Statuta Suda Europske unije i članka 133. stavka 1. Poslovnika Suda, osobito zbog toga što su navodne povrede u navedenoj tužbi sustavne naravi te bi ispitivanje predmeta u kratkim rokovima služilo pravnoj sigurnosti, kako u interesu Unije, tako i u interesu dotične države članice.
- 100 Suprotno onomu što tvrdi Republika Poljska, činjenica da je Sud odbio taj zahtjev ne dokazuje nepostojanje hitnosti.
- 101 Naime, ne postoji nikakva povezanost između pitanja treba li odlučiti o predmetu u ubrzanom postupku i pitanja jesu li privremene mjere zatražene u okviru tog predmeta hitne kako bi se izbjeglo da stranci koja ih traži nastane ozbiljna šteta (rješenje potpredsjednika Suda od 22. ožujka 2018., Wall Street Systems UK/ESB, C-576/17 P(R) i C-576/17 P(R)-R, neobjavljeno, EU:C:2018:208, t. 51.)
- 102 U tom kontekstu, ubrzani postupak ne može se primijeniti ako se osjetljiva i složena narav pravnih problema nastalih u određenom predmetu teško može primijeniti u takvom postupku, osobito kada nije primjereno skratiti pisani dio postupka pred Sudom (vidjeti po analogiji rješenje predsjednika Suda od 18. listopada 2017., Weiss i dr., C-493/17, neobjavljeno, EU:C:2017:792, t. 13.). Međutim, valja istaknuti da je to slučaj u ovom predmetu.
- 103 S obzirom na sve izneseno, valja zaključiti da je uvjet vezan za hitnost ispunjen u ovom predmetu.

Odvagivanje interesa

- 104 Očito je da u većini postupaka privremene pravne zaštite odobrenje kao i odbijanje tražene suspenzije primjene u određenoj mjeri može dovesti do određenih konačnih učinaka i da sudac privremene pravne zaštite, kojem je podnesen zahtjev za suspenziju, treba odvagovati rizike povezane sa svakim mogućim rješenjem. Konkretno, to osobito znači da je potrebno ispitati prevladava li interes stranke, koja traži privremene mjere, za određivanje suspenzije primjene nacionalnih odredbi, nad interesom za trenutačnu primjenu tih odredbi. Tijekom tog ispitivanja valja utvrditi bi li se eventualnim stavljanjem izvan snage tih odredbi, nakon što Sud prihvati tužbu u pogledu merituma, omogućilo vraćanje na prijašnje stanje situacije do koje je došlo zbog njihova trenutačnog izvršenja i, obratno, kolika bi zapreka suspenzija bila za ciljeve koji se nastoje postići navedenim odredbama u slučaju kad bi tužba u pogledu merituma bila odbijena (rješenje od 17. prosinca 2018., Komisija/Poljska, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, t. 91. i navedena sudska praksa).

- 105 U ovom slučaju Komisija tvrdi da bi, ako bi Sud trebao prihvatiti tužbu zbog povrede obveza nakon što je odbio odrediti zatražene privremene mjere, to sustavno utjecalo na pravilno funkcioniranje pravnog poretka Unije te bi nepopravljiva šteta bila nanescena pravima koja pojedinci imaju na temelju prava Unije. S druge strane, ako bi Sud morao odbiti tužbu zbog povrede obveza nakon što je odredio privremene mjere, jedina posljedica toga bila bi da bi funkcioniranje disciplinskog vijeća bilo privremeno suspendirano.
- 106 Republika Poljska ističe da bi primjena traženih privremenih mjera obvezivala poljsku zakonodavnu i izvršnu vlast na donošenje mjera čiji je praktični učinak raspuštanje tijela sudske vlasti koje izvršava, u skladu s pravom, strukturne zadaće povezane sa sudskom upravom. Primjena takvih privremenih mjera na taj bi način ugrozila temeljna strukturalna načela poljske države jer bi u očima pojedinaca oslabila dojam neovisnosti Sąda Najwyższyjg (Vrhovni sud).
- 107 Primjena traženih privremenih mjera također bi imala za učinak okončanje rada tijela čijim proračunom upravlja njegov predsjednik, odvojeno od proračuna drugih vijeća Sąda Najwyższyjg (Vrhovni sud). Isto tako, prestalo bi postojati radno mjesto zaposlenika odgovornih za administrativnu i financijsku službu navedenog tijela.
- 108 Naposljetku, primjena takvih mjera ugrozila bi pravo pojedinaca čiji su predmeti u tijeku na to da ih ispita sud koji je prethodno ustanovljen na temelju zakona.
- 109 U tom pogledu najprije valja istaknuti da, kao što je to navedeno u točki 29. ovog rješenja, iako je organizacija pravosuđa država članica u nadležnosti potonjih, države članice prilikom izvršavanja te nadležnosti ipak su dužne poštovati obveze koje za njih proizlaze iz prava Unije, te, osobito, članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a.
- 110 Nadalje, kao što je to istaknuto u točkama 44. i 47. ovog rješenja, određivanje traženih privremenih mjera ne bi dovelo do raspuštanja disciplinskog vijeća ni, prema tome, ukidanja njegovih administrativnih i financijskih službi, nego do privremene suspenzije njgove djelatnosti do objave konačne presude.
- 111 Osim toga, s obzirom na to da bi određivanje navedenih mjera značilo da postupanje u predmetima koji su u tijeku pred disciplinskim vijećem treba suspendirati do objave konačne presude, šteta koja za dotične osobe proizlazi iz suspenzije tih predmeta bila bi niža od štete koja proizlazi iz njihova ispitivanja od strane tijela, odnosno disciplinskog vijeća, čiji se nedostatak neovisnosti i nepristranosti na prvi pogled ne može isključiti.
- 112 Naposljetku, teškoće proračunske naravi na koje se poziva Republika Poljska, a koje su povezane s određivanjem traženih privremenih mjera, ne mogu prevagnuti nad rizikom ugrožavanja općeg interesa Unije u pogledu pravilnog funkcioniranja njezina pravnog poretka.
- 113 U tim uvjetima, valja zaključiti da odvagivanje interesa u ovom predmetu preteže u korist određivanja privremenih mjera koje je zatražila Komisija.
- 114 Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, Komisijin zahtjev za određivanje privremenih mjera iz točke 1. ovog rješenja treba prihvatiti.

Slijedom navedenoga, Sud (veliko vijeće) rješava:

1. Republici Poljskoj nalaže se da odmah i sve do donošenja presude kojom će se okončati postupak u predmetu C-791/19,

- suspendira primjenu odredbi članka 3. točke 5., članka 27. i članka 73. stavka 1. ustave o Sądzie Najwyższym (Zakon o Vrhovnom sudu), od 8. prosinca 2017. (Dz. U. od 2018., poz. 5.), kako je izmijenjen, na kojem se temelji nadležnost Izbe Dyscyplinarne (Disciplinsko vijeće) Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud, Poljska) za odlučivanje, kako u prvostupanjskom tako i u drugostupanjskom postupku, u disciplinskim predmetima koji se odnose na suce;
- suzdrži se od prosljeđivanja predmeta koji su u tijeku pred Izbom Dyscyplinarnom (Disciplinsko vijeće) Sąda Najwyższyjeg (Vrhovni sud) sudskom vijeću koje ne ispunjava zahtjeve neovisnosti utvrđene, među ostalim, u presudi od 19. studenoga 2019., A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda) (C-585/18, C-624/18 i C-625/18, EU:C:2019:982), i
- obavijesti Europsku komisiju, najkasnije mjesec dana nakon dostave rješenja Suda kojim se izriču zatražene privremene mjere, o svim mjerama koje je donio kako bi u potpunosti postupila u skladu s tim rješenjem.

2. O troškovima će se odlučiti naknadno.

Potpisi